

ECOLOGISCH VELDONDERZOEK

ST. NICOLAASSTICHTING

TE DENEKAMP

GEMEENTE DINKELLAND

Project: DIN.WES.ECO
Rapportnummer: 08055565
Status: Eindrapportage
Datum: 1 oktober 2008
Opdrachtgever: Westerdiep Adviseur Milieu en Ruimte
Thomas à Kempisstraat 26
7009 KT Doetinchem
Tel. 0314 - 334887
Contactpersoon: Dhr. J.T. Westerdiep

Uitvoerder: Econsultancy bv
Havenstraat 124
7005 AG Doetinchem
Tel. 0314 - 365150
Fax 0314 - 365177
Mail Doetinchem@Econsultancy.nl
Opsteller: Mw. L. Hunink-Verwoerd
Paraaf: 
Kwaliteitscontroleur: Ing. E.R. Witter
Paraaf: 



INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	1
2.	BESCHERMING CONFORM DE NATIONALE WETGEVING.....	1
3.	GEBIEDSBESCHRIJVING	1
3.1	Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving.....	1
3.2	Te verwachten werkzaamheden en ingrepen	2
3.3	Resultaten quickscan m.b.t vleermuizen	2
4.	ONDERZOEKSMETHODIEK	2
5.	ONDERZOEKSRESULTATEN	3
6.	TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING	4
7.	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	6

BIJLAGEN:

1. - Topografische ligging van de locatie
- 2a. - Locatieschets
- 2b. - Foto's onderzoekslocatie
3. - Geraadpleegde bronnen
4. - Natuurwetgeving en beleid
5. - Toekomstige situatie

1. INLEIDING

Econsultancy bv heeft van Westerdiep Adviseur Milieu en Ruimte opdracht gekregen voor het uitvoeren van een ecologisch veldonderzoek op een deel van het terrein van de St. Nicolaasstichting te Denekamp in de gemeente Dinkelland.

Het ecologisch veldonderzoek is uitgevoerd naar aanleiding van de resultaten van de quickscan flora en fauna die in mei 2008 door Econsultancy bv is uitgevoerd (rapport 08025248, DIN.WES.ECO).

In de quickscan flora en fauna is aangegeven dat gelet op de omvang van de onderzoekslocatie en de verschillende functies die het gebied op basis van habitatkenmerken kan hebben het mogelijk is dat er overtredingen van de Flora- en faunawet plaats zullen vinden met betrekking tot vleermuizen. Om inzichtelijk te krijgen in hoeverre vleermuizen van de onderzoekslocatie gebruik maken, is nader onderzoek binnen het geschikte seizoen uitgevoerd. Vervolgens is vastgesteld of er overtredingen plaats zullen vinden bij de voorbereiding en de uitvoer van het project.

2. BESCHERMING CONFORM DE NATIONALE WETGEVING

Zorg voor alle inheemse planten- en diersoorten en voor de natuurlijke rijkdommen van gebieden wordt gegarandeerd door de naleving van de wet- en regelgeving ten aanzien van natuur en milieu. De instrumenten die deze bescherming mogelijk maken zijn op Europees niveau vertaald in Natura 2000. De Europese Habitatrichtlijn en de Europese Vogelrichtlijn zijn in Natura 2000 opgenomen. De Europese wetgevingen zijn in Nederland vertaald in de Flora- en faunawet voor de soortbescherming en in de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 voor de gebiedsbescherming. Nederland heeft daarmee de Europese wetgeving in de nationale wetgeving verankerd.

Door in de planfase van een (bouw)project of ruimtelijke ontwikkeling rekening te houden met het eventueel voorkomen van beschermde en/of zeldzame planten- en diersoorten kan effectief worden omgegaan met de aanwezigheid van een beschermde soort. Een dreigende overtreding van de Flora- en faunawet kan zo snel signaleerd en in veel situaties voorkomen worden. Vervolgens kan er accuraat actie ondernomen worden om zodoende de overlevingskansen en migratiemogelijkheden van een beschermde soort in het betreffende gebied geen blijvende schade toe te brengen.

3. GEBIEDSBESCHRIJVING

3.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie (± 4 ha.) betreft een deel van het terrein van de St. Nicolaasstichting en is gelegen aan de Gravenallee 30, circa 1,8 km ten noorden van de kern van Denekamp in de gemeente Dinkelland (zie bijlage 1).

Volgens de topografische kaart van Nederland, kaartblad 29 A (schaal 1:25.000), zijn de coördinaten van het midden van de onderzoekslocatie X = 265.330, Y 490.510. De onderzoekslocatie is gelegen in het kilometerhok 265/490.

De bebouwing op de onderzoekslocatie betreft een zestal gebouwen. Het meest noordwestelijk gelegen gebouw betreft een voormalig schoolgebouw, dat momenteel dienst doet als dagbesteding. In het gebouw is een open zolderruimte aanwezig. Ten oosten van de school bevindt zich "Huize Antonio", welke dienst doet als huisvesting voor cliënten. Verder bevindt zich op het zuidoostelijk deel van de onderzoekslocatie een viertal woningen. Ten noorden van de bebouwing is een tuin aanwezig. Het centrale deel van de onderzoekslocatie betreft een grasveld met bomen.

Op het zuidelijke deel van de onderzoekslocatie bevindt zich een bos met een vochtig karakter (broekbos). Ten zuiden van het bos is een weiland aanwezig, dat gedeeltelijk deel uitmaakt van de onderzoekslocatie. Aan de oostzijde van de onderzoekslocatie bevindt zich een watergang (voormalige beek).

De percelen van de St. Nicolaasstichting (een voormalig kloosterterrein) worden gekenmerkt door bebouwing van grote panden, omgeven door begroeiing met oude eiken. In de omgeving bevindt zich een aantal bospercelen en weilanden, behorend bij de stichting. Op het terrein zijn verder lanen en houtsingels aanwezig. Het middelpunt wordt gevormd door het klooster met bijbehorende tuin en gracht, dat zich direct ten noorden van de onderzoekslocatie bevindt. Het geheel is gelegen in kleinschalig cultuurlandschap, gekenmerkt door glooiende weiden en akkers, bossen, kleine landschapselementen, beken en kanalen.

3.2 Te verwachten werkzaamheden en ingrepen

Voor de toetsing is er vanuit gegaan dat de bebouwing, aanwezig op de onderzoekslocatie, wordt gesloopt. Ter plaatse van “Huize Antonio” en ter plaatse van het veld, midden op de onderzoekslocatie, wordt een tweetal gebouwen gerealiseerd, die groter zullen zijn dan de huidige bebouwing.

Ten behoeve van het toekomstig gebruik zal een deel van de beplanting op de onderzoekslocatie worden verwijderd. Het zal hierbij met name om het grootste deel van de bomen op het centrale deel van de onderzoekslocatie gaan. Verder zijn er plannen om de beek, welke over het oostelijk deel van de onderzoekslocatie loopt, te verbinden met de gracht. De beek zal in de nieuwe situatie over het perceel kronkelen (meanderen).

Verder wordt een padenstelsel aangelegd. Het broekbos op de onderzoekslocatie wordt gehandhaafd in de huidige situatie, hierin komen geen paden. In het weiland ten zuiden van het bos, dat tot de onderzoekslocatie behoort, wordt een natte situatie gecreëerd in de vorm van plas-dras of een poel.

In bijlage 5 is een aantal impressies van de toekomstige situatie weergegeven. Deze maken onderdeel uit van het stedenkundig plan dat is opgesteld door IAA Architecten Stedenbouw en Landschap.

3.3 Resultaten quickscan m.b.t vleermuizen

Uit de quickscan flora en fauna is gebleken dat de bebouwing op de onderzoekslocatie geschikt is voor vleermuizen. Er zijn concrete aanwijzingen gevonden die duiden op het gebruik door vleermuizen. Tijdens het veldbezoek zijn op de zolder boven de voormalige school vleermuiskeutels aangetroffen.

4. ONDERZOEKSMETHODIEK

De veldbezoeken hebben plaatsgevonden in de periode juni tot en met september om kraamkolonies, zomerverblijfplaatsen en baltverbleven van vleermuizen te kunnen traceren. Er zijn 4 veldbezoeken uitgevoerd om de verschillende functies van de verblijfplaatsen te kunnen inventariseren. De veldbezoeken zijn uitgevoerd in de avond- en ochtendschemering om eventueel uitvliegende en zwermende vleermuizen te kunnen waarnemen. De veldbezoeken zijn, gelet op het grote aantal gebouwen op de onderzoekslocatie, uitgevoerd door 4 personen, met behulp van geavanceerde bat-detectors (Petterson D240x). Tijdens de veldbezoeken waren de weersomstandigheden voor het waarnemen van vleermuizen gunstig. Er zijn geluidsopnames gemaakt en geanalyseerd met Bat-Sound.

5. ONDERZOEKSRESULTATEN

In bijlage 2a is zijn de voornaamste vliegroutes weergegeven. Tevens is een impressie van het foerageergedrag met behulp van lijnen weergegeven. Op de kaart zijn ook de verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis aangegeven.

Eerste veldbezoek

Het eerste veldbezoek heeft plaatsgevonden op 23 juni 2008. Van 21.30 tot 01.30 uur is de onderzoekslocatie met behulp van bat-detectors onderzocht op de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen. Het was die avond circa 15 °C, droog, en windstil. Er zijn die avond 10 gewone dwergvleermuizen en een laatvlieger foeragerend in de laan ten noorden van de onderzoekslocatie waargenomen. Op de onderzoekslocatie zelf zijn 2 foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Verder zijn 2 laatvliegers over de onderzoekslocatie in noordelijke richting gevlogen. Noordelijk op de onderzoekslocatie is een rosse vleermuis waargenomen. Rosse vleermuizen zijn boombewonende soorten en zijn niet in de bebouwing te verwachten.

Tweede veldbezoek

Op 24 juni is van 03.00 uur tot 6.00 uur de onderzoekslocatie onderzocht op het terugkeren van vleermuizen naar verblijfplaatsen. Vleermuizen die in de ochtend terugkeren naar hun verblijfplaats vertonen meestal zwermgedrag. Die ochtend zijn er circa 13 zwermdende gewone dwergvleermuizen waargenomen boven het klooster, die hierin een verblijfplaats hebben. Op de onderzoekslocatie zijn 2 zwermdende gewone dwergvleermuizen waargenomen bij de voormalige school. Ook hierin bevindt zich een verblijfplaats. Rondom de twee woningen, zuidelijk op de onderzoekslocatie zijn eveneens enkele vleermuizen waargenomen. Een verblijfplaats in deze woningen is echter niet met zekerheid vastgesteld. Verder was er wederom veel activiteit van gewone dwergvleermuizen en van enkele laatvliegers en rosse vleermuizen in de laan ten noorden van de onderzoekslocatie. In het gebied ten zuidoosten van de onderzoekslocatie zijn minimaal 7 laatvliegers waargenomen.

Derde veldbezoek

Het derde veldbezoek heeft plaatsgevonden op 14 juli 2008, van 21.30 tot 23.30 uur. Het was die avond circa 15 °C, droog, helder en windstil. Die avond zijn uit de voormalige school 10 uitvliegende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Deze waarneming bevestigt de aanwezigheid van een verblijfplaats. Op dezelfde plaats zijn tijdens de quickscan vleermuiskeutels waargenomen. Verder zijn er drie tot vier gewone dwergvleermuizen bij de woning zuidelijk op de onderzoekslocatie waargenomen. Mogelijk bevindt zich hierin een verblijfplaats. Vanuit zuidoostelijke richting zijn circa 9 laatvliegers over de onderzoekslocatie komen vliegen. Deze komen van buiten de onderzoekslocatie. Minimaal 4 laatvliegers foerageerden op de onderzoekslocatie. In de lanen was wederom veel activiteit van vleermuizen, waaronder meerdere dwergvleermuizen en enkele rosse vleermuizen. Langs het broekbos, zuidelijk op de onderzoekslocatie is één grootoorvleermuis (spec.) waargenomen, die o.a. geanalyseerd is met Bat-Sound.

Vierde veldbezoek

Het vierde veldbezoek heeft plaatsgevonden in de ochtend van 10 september van 05.15 tot 07.15 uur. Het was die ochtend circa 16 °C, droog en helder weer. Bij de voormalige school zijn twee zwermdende gewone dwergvleermuizen waargenomen bij de verblijfplaats van vleermuizen in de voormalige school. Wederom zijn bij de woning, het meest zuidelijk op de onderzoekslocatie 2 foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Verder zijn op de onderzoekslocatie vooral overvliegende dieren waargenomen. Twee laatvliegers vlogen in zuidelijke richting, drie rosse vleermuizen vlogen in noordelijke richting en circa 6 gewone dwergvleermuizen vlogen vooral in noordelijke richting. Ten zuiden van de voormalige school is een grootoorvleermuis (spec.) waargenomen.

Verblijfplaatsen gewone dwergvleermuizen

Vastgesteld is dat er zich op het terrein van de St. Nicolaasstichting een kolonie van gewone dwergvleermuizen bevindt. Deze kolonie heeft met zekerheid in het klooster een verblijfplaats van tenminste 13 exemplaren. Waarschijnlijk gaat het om veel meer exemplaren, welke tijdens het veldbezoek echter niet zijn waargenomen. Op de onderzoekslocatie is in de voormalige school (aan de oostzijde van het westelijke gedeelte) een verblijfplaats van tenminste 10 gewone dwergvleermuizen vastgesteld. De woning op het zuidelijke deel van de onderzoekslocatie heeft naar verwachting eveneens een verblijfsfunctie en maakt ook onderdeel uit van het netwerk van verblijven op het terrein en zal gedurende een deel van het jaar in gebruik zijn.

De overige bebouwing op de onderzoekslocatie (Huize Antonio en de drie woningen) zijn voor vleermuizen geschikt. Hierin zijn geen verblijfplaatsen aangetoond. Er kan echter niet geheel worden uitgesloten dat op het moment van slopen wel vleermuizen in deze bebouwing aanwezig zijn.

Verblijfplaatsen overige vleermuissoorten

Voor de overige waargenomen vleermuissoorten is vastgesteld dat in de bebouwing op de onderzoekslocatie geen vaste rust- of verblijfplaatsen aanwezig zijn. Van laatvlieger en gewone grootoorvleermuis (spec.) zijn ook in de nabijgelegen gebouwen geen verblijfplaatsen vastgesteld. De eikenlanen zijn van belang als foerageergebied voor gewone dwergvleermuizen, laatvliegers en rosse vleermuizen. De rosse vleermuis heeft naar verwachting verblijfplaatsen in de oude eiken met holten in de lanen. Omdat alle bomen buiten de onderzoekslocatie behouden blijven, heeft het onderzoek zich niet gericht op het vaststellen van verblijfplaatsen in de lanen en in bebouwing buiten de onderzoekslocatie. Opvallende waarnemingen zijn wel meegenomen in het onderzoek. Gelet op het aantal laatvliegers dat vanuit en naar zuidoostelijke richting vlogen, is te stellen dat er op geringe afstand ten zuidoosten of oosten van de onderzoekslocatie een verblijfplaats van laatvliegers moet zijn.

Foerageergebied

Het terrein van de St. Nicolaasstichting vormt een belangrijk foerageergebied voor vleermuizen. Dit geldt met name voor de oude eikenlanen en de gracht bij het klooster. Hier foerageren met name gewone dwergvleermuizen en rosse vleermuizen. Verder wordt er door gewone dwergvleermuizen gefoerageerd langs het broekbos en de woningen zuidelijk op de onderzoekslocatie. Ook is tweemaal een grootoorvleermuis foeragerend waargenomen langs het broekbos en langs de bomen op de onderzoekslocatie. De laatvlieger jaagt voornamelijk langs de bosranden en de lanen in het gebied.

Vliegroutes

De onderzoekslocatie zelf wordt als vliegroute door twee soorten vleermuizen gebruikt. Gewone dwergvleermuizen vliegen van en naar het klooster richting het broekbos en het ten zuiden gelegen buitengebied. Hiervoor gebruiken ze met name het oostelijke deel van de onderzoekslocatie.

Ten zuidoosten of oosten van de onderzoekslocatie bevindt zich een verblijfplaats van laatvliegers. De laatvlieger gebruikt de onderzoekslocatie als deel van een vliegroute. Bij het uitvliegen van het verblijf vliegen de dieren langs de beek in noordelijke richting over de onderzoekslocatie en in de ochtenduren weer terug.

6. TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten, genieten zowel binnen de Flora- en faunawet als binnen de Natuurbeschermingswet, een strikte bescherming. Alle vleermuissoorten staan vermeld in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. Dit betekent dat ze beschermd zijn tegen verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen. Onder deze vaste rust- en verblijfplaatsen wordt verstaan: het gehele systeem waarvan een populatie gebruik maakt tijdens de jaarcyclus van de soort.

Dit houdt in dat niet alleen de zomer- en winterverblijfplaatsen maar ook de verbindingen hiertussen en de jachtgebieden bescherming genieten. De reden waarom vleermuizen streng beschermd zijn is dat ze erg kwetsbaar zijn. De afgelopen vijftig jaar zijn sommige soorten erg zeldzaam geworden of geheel verdwenen. Wanneer overwinterende dieren worden verstoord, is de kans groot dat ze sterven omdat ze dan teveel van hun vetreserve gebruiken. Maar al te vaak worden bomen gekapt en oude gebouwen gerenoveerd of gesloopt. Als zich hierin een vleermuiskolonie bevindt, heeft dat grote gevolgen voor de vleermuisstand in de wijde omgeving. Omdat ze meestal maar één jong per jaar krijgen, kan herstel erg lang duren. Vleermuizen kunnen zelf geen verblijfplaatsen maken en zijn dus afhankelijk van bestaande verblijfplaatsen. Daarnaast hebben ingrepen in het landschap ook negatieve gevolgen doordat foerageergebieden en vliegroutes, waar vleermuizen jaren achtereen gebruik van maken, verdwijnen. De impact die een ingreep kan hebben verschilt sterk per situatie en per soort waardoor meestal gedetailleerde gegevens nodig zijn om een passend advies te geven en indien nodig een ontheffing aan te vragen (Limpens, 2005).

Verblijfplaatsen

Voor het verstoren van de verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis is een ontheffing noodzakelijk. Deze kan worden aangevraagd bij het ministerie van LNV. Voor het verkrijgen van de ontheffing zullen compenserende maatregelen getroffen moeten worden. Hierbij valt te denken aan het vleermuisvriendelijk maken van de nieuwbouw. Verder dienen mitigerende maatregelen getroffen worden zoals het uitvoeren van de werkzaamheden buiten de winterslaap en kraamperiode van vleermuizen.

Foerageergebied

Omdat de belangrijkste elementen waarlangs gevoerageerd wordt, als de oude eikenlanen, de gracht en het broekbos, worden gehandhaafd is het verlies van foerageergebied gering. Op de onderzoekslocatie blijft op het centrale deel in een bomengroep en een aantal solitaire bomen gehandhaafd. Vleermuizen hebben in de directe omgeving van de onderzoekslocatie voldoende foerageergelegenheid en in de nieuwe situatie kunnen vleermuizen gebruik blijven maken van de onderzoekslocatie als foerageergebied.

Vliegroutes

Het oostelijke deel van de onderzoekslocatie wordt als (onderdeel van) een vliegroute door gewone dwergvleermuizen en laatvliegers gebruikt. In de toekomstige situatie zullen de belangrijkste landschapselementen als de lanen en het broekbos gehandhaafd blijven. Op de onderzoekslocatie zelf zal de donkere structuur met bomen en weiland wel veranderen. Van de bomen op het centrale deel zal circa driekwart worden verwijderd. Het overige deel zal nog als oriëntatie kunnen dienen. De vliegroute zal zich vooral langs de beek concentreren. Dat zal in de nieuwe situatie door de aanleg van de beek over de onderzoekslocatie goed mogelijk blijven. Ook de toekomstige bebouwing vormt geen barrière omdat de beek er tussendoor stroomt. In het stedenbouwkundig plan is aangegeven dat alle bomen langs de beek, op één na, verwijderd worden. Econsultancy adviseert om de bomen langs de beek zoveel mogelijk te handhaven en langs de nieuwe beek en op de noord zuid richting bomen aan te planten over de onderzoekslocatie. Verder dient er bij de uitvoer van het project rekening gehouden te worden met het aanbrengen van verlichting. Verlichting werkt verstorend op vleermuizen. Bij het toepassen van verlichting dient het verlichten of uitlichten van bebouwing en groenstructuur zo veel mogelijk vermeden te worden. De houtwal langs de westzijde van de onderzoekslocatie blijft behouden. Deze houtwal heeft naar verwachting ook een functie als vliegroute.

7. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Econsultancy bv heeft in opdracht van Westerdiep Adviseur Milieu en Ruimte een ecologisch veldonderzoek uitgevoerd aan de St. Nicolaasstichting te Denekamp in de gemeente Dinkelland.

Het ecologisch veldonderzoek is uitgevoerd naar aanleiding van de resultaten van de quickscan flora en fauna die in mei 2008 door Econsultancy bv is uitgevoerd (rapport 08025248, DIN.WES.ECO).

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie.

Op het terrein van de St. Nicolaasstichting bevindt zich een kolonie van gewone dwergvleermuizen. Deze kolonie heeft op de onderzoekslocatie in de voormalige school een verblijfplaats van minimaal 10 exemplaren. In het klooster is een verblijfplaats van minimaal 13 exemplaren vastgesteld. Waarschijnlijk gaat het om meer exemplaren, die tijdens het veldbezoek niet zijn waargenomen. De woning op het zuidelijke deel van de onderzoekslocatie heeft naar verwachting eveneens een verblijfsfunctie en maakt ook onderdeel uit van het netwerk van verblijven op het terrein en zal gedurende een deel van het jaar door gewone dwergvleermuizen in gebruik zijn.

De overige bebouwing op de onderzoekslocatie (Huize Antonio en de drie woningen) zijn voor vleermuizen geschikt. Hierin zijn geen verblijfplaatsen aangetoond. Er kan echter niet geheel worden uitgesloten dat op het moment van slopen wel vleermuizen in deze bebouwing aanwezig zijn. Voor de overige waargenomen vleermuissoorten geldt dat op de onderzoekslocatie geen vaste rust- of verblijfplaatsen aanwezig zijn.

Foerageergebied

Het terrein van de St. Nicolaasstichting vormt een belangrijk foerageergebied voor vleermuizen. Dit geldt met name voor de oude eikenlanen en de gracht bij het klooster. Verder wordt er door gewone dwergvleermuizen gefoerageerd langs het broekbos en de woningen zuidelijk op de onderzoekslocatie. Omdat de belangrijkste elementen waarlangs gefoerageerd wordt, als de oude eikenlanen, de gracht en het broekbos, worden gehandhaafd is het verlies van foerageergebied gering. Het verlies van enig foerageergebied op de onderzoekslocatie heeft geen nadelige effect op het gehele gebied als belangrijke foerageerfunctie.

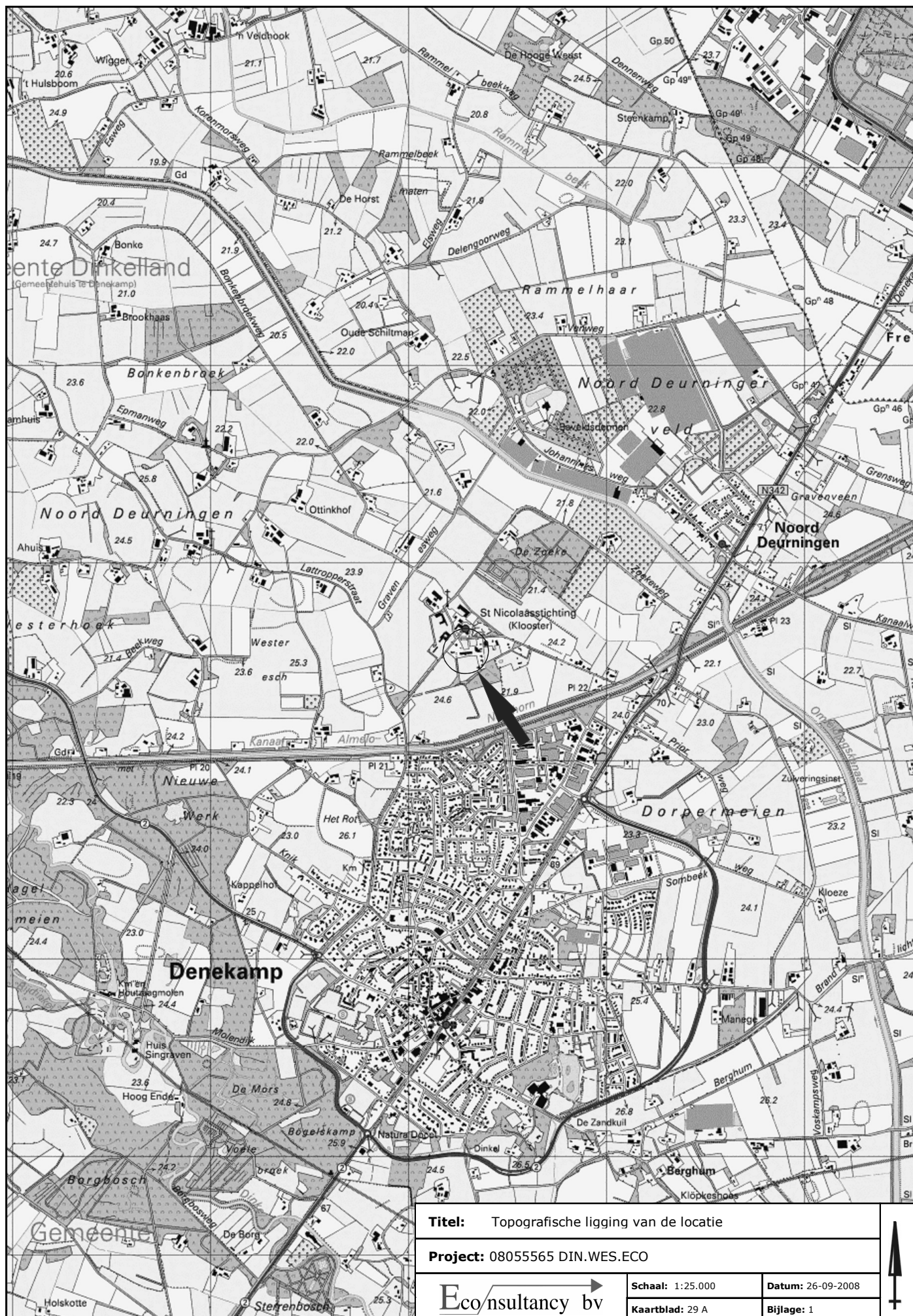
Vliegroutes

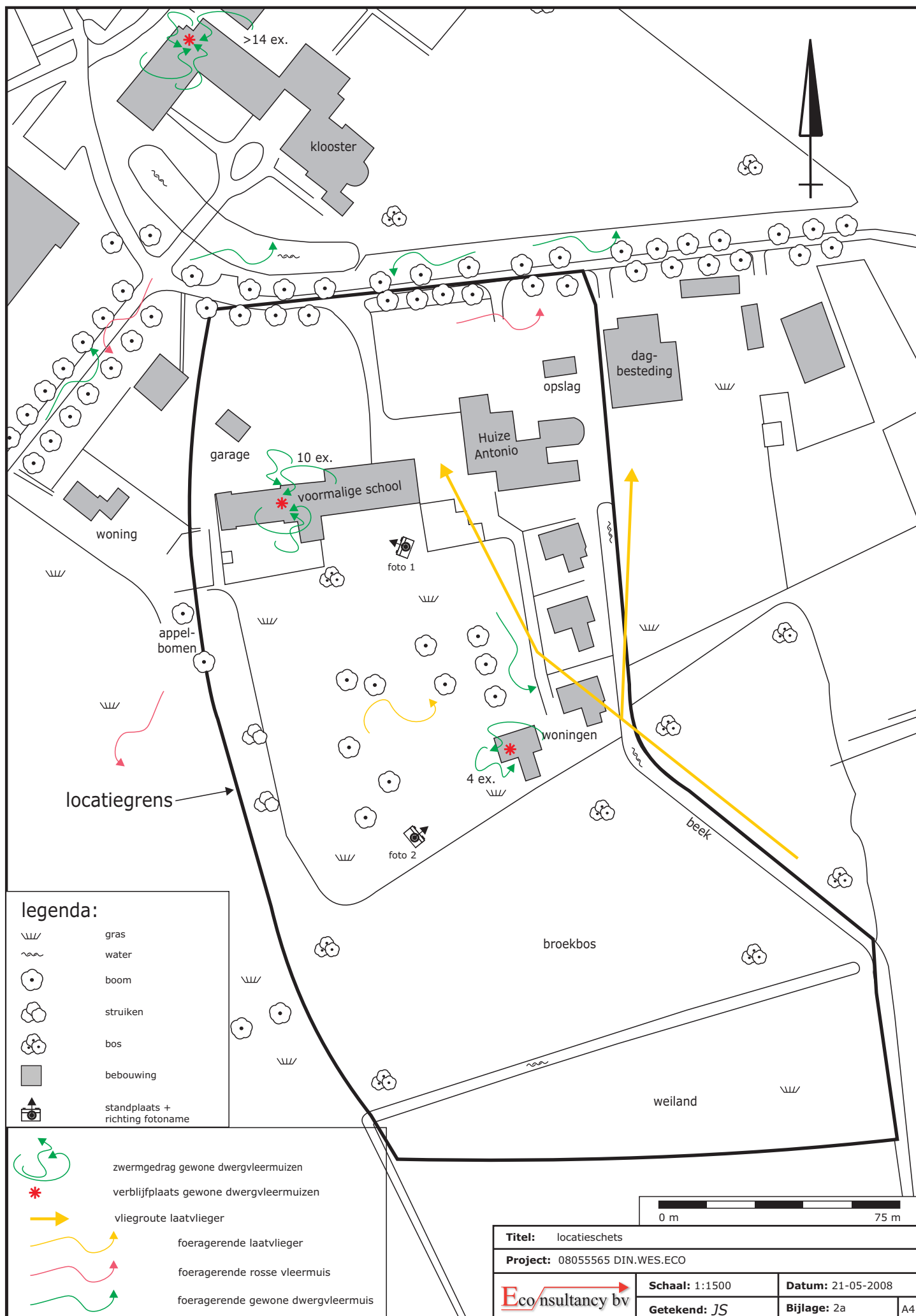
De onderzoekslocatie zelf wordt als vliegroute door gewone dwergvleermuizen en door laatvliegers gebruikt. De vliegroute zal in de toekomstige situatie naar verwachting langs de beek blijven liggen. Econsultancy adviseert om de bomen langs de beek zoveel mogelijk te handhaven. Verder dient er bij de uitvoer van het project rekening gehouden te worden met het aanbrengen van verlichting en met het aanleggen van nieuwe groenstructuur in de noord-zuid georiënteerde richting.

Noodzaak aanvraag ontheffing Flora- en faunawet artikel 75c

Voor het verstoren van de verblijfplaatsen van vleermuizen is een ontheffing noodzakelijk. Deze kan worden aangevraagd bij het ministerie van LNV. Voor het verkrijgen van de ontheffing zullen compenserende maatregelen getroffen moeten worden. Hierbij valt te denken aan het vleermuisvriendelijk bouwen van de nieuwbouw. Verder dienen mitigerende maatregelen getroffen worden zoals het uitvoeren van de werkzaamheden buiten de winterslaap en kraamperiode van vleermuizen.

Door het handhaven van bomen op en langs de locatie zal de functie vliegroute weinig verstoord worden en is een ontheffingsaanvraag voor het verstoren van een vliegroute niet noodzakelijk. De functie vliegroute kan verder verstrekt worden door nieuwe beplanting aan te leggen langs de oostzijde van de locatie en langs de nieuw aan te leggen beek richting de gracht van het klooster.





Bijlage 2b Foto's onderzoekslocatie



Foto 1. Verblijfplaats minimaal 10 gewone dwergvleermuizen (zie pijl)



Foto 2. Woning met verblijfplaats gewone dwergvleermuizen

Bijlage 3 Geraadpleegde bronnen

LITERATUUR

- Bal, D., Beije, H.M., Fellingier, M., Haveman, R. Opstal, A.J.F.M. van en Zadelhoff, F.J. van, 2001. Handboek Natuurdoeltypen, Tweede, geheel herziene editie. Wageningen, 2001. Expertisecentrum LNV, Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij.
- Limpens, H.J.G.A., Mostert, K. & Bongers, W. (eds.) 1997. Atlas van de Nederlandse Vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.
- Limpens, H.J.G.A, Zoogdierenvereniging VZZ, Eco Consult&projectmanagement, Vleermuizen en planologie, cursusdictaat, 2005.
- Lange, L., Twisk, P., Winden, A. van, Diepenbeek, A. van 1994. Zoogdieren van West-Europa. Stichting Uitgeverij van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming 2003, 2de druk, Utrecht.
- Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.
- Nie, H.W., de 1996. Atlas van de Nederlandse zoetwatervissen. Stichting Atlas verspreiding Nederlandse zoetwatervissen. Media Publishing Int., Doetinchem.
- Nöllert, A.&C., 2001. Amfibieëngids van Europa. Tirion Uitgevers bv, Baarn
- SOVON Broedvogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

GERAADPLEEGDE INTERNETSITES

www.minlnv.nl (natuurwetgeving)
www.natuurloket.nl (verspreidingsgegevens op km hok niveau)
www.natuurkalender.nl (beperkte verspreidingsgegevens)
www.ravon.nl (soortgegevens amfibieën, reptielen en vissen)
www.vlinderstichting.nl (soortgegevens vlinders en libellen)
www.overijssel.nl (natuurgegevens provincie Overijssel)
www.groenloketoverijssel.nl
www.life-ambition.nl
www.waarneming.nl (waarnemingen van vrijwilligers)

Bijlage 4 Natuurwetgeving en beleid

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet is de enige wet die de bescherming van wilde dier- en plantensoorten in Nederland regelt. In deze wet zijn de soortbeschermingsparagrafen van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn opgenomen. De Flora- en faunawet bevat een aantal verbodsbepalingen om de in het wild voorkomende planten- en diersoorten te beschermen (zie tabel I). De Flora- en faunawet hanteert een drietal beschermingscategorieën (zie tabel II). De volledige lijsten met beschermde soorten zijn (vanwege de omvang) terug te vinden op de website van het Ministerie van LNV. Indien een activiteit niet verstorend werkt of geen nadelige gevolgen heeft, waardoor aangetoond kan worden dat er geen verbodsbepalingen worden overtreden voor de in het gebied voorkomende beschermde soorten, hoeft er in de meest voorkomende gevallen geen ontheffing aangevraagd te worden. Ook al vindt er geen overtreding plaats dan dient er ten alle tijden rekening gehouden te worden met de Algemene Zorgplicht (Tabel III).

Tabel I. *Verbodsbepalingen Flora- en faunawet*

Artikel 8	Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
Artikel 9	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
Artikel 10	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.
Artikel 11	Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
Artikel 12	Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Tabel II. *Soortbeschermingscategorieën Flora- en faunawet*

Tabel 1 algemeen beschermde soorten
Voor de soorten in Tabel 1 van de Flora- en faunawet geldt, bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik, een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing in het kader van artikel 75 aangevraagd te worden. Voor verstoring bij alle overige activiteiten is wel een ontheffing nodig. De ontheffingaanvraag wordt dan getoetst aan het criterium 'Doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' (de zogenaamde 'lichte toets').
Tabel 2 overige beschermde soorten
Voor de soorten in Tabel 2 van de Flora- en faunawet dient bij overtreding van de verbodsbepalingen een ontheffing aangevraagd te worden. Echter indien er volgens een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode gewerkt wordt, geldt er bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik, een vrijstelling van de verbodsbepalingen en hoeft er geen ontheffing aangevraagd te worden. De ontheffingaanvraag wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' ('lichte toets').
Tabel 3 strikt beschermde soorten
Voor de soorten van Tabel 3 van de Flora- en faunawet dient bij overtreding van de verbodsbepalingen bij alle activiteiten (waaronder ruimtelijke ontwikkeling en inrichting) een ontheffing aangevraagd te worden. In een zeer beperkt aantal gevallen kan er op basis van een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode een vrijstelling verleend worden voor de ontheffingsverplichting bij een zeer beperkt aantal activiteiten. De ontheffingaanvraag wordt getoetst aan een drietal criteria (uitgebreide toets). Bij de uitgebreide toets dient aan alle afzonderlijke criteria te worden voldaan. De criteria zijn als volgt: de activiteiten of werkzaamheden doen geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort, er is geen andere bevredigende oplossing (alternatief) voor de geplande activiteiten of werkzaamheden, die minder schade oplevert voor de betreffende soort en er moet sprake zijn van een bij de wet genoemd belang.

Tabel II (vervolg). Soortbeschermingscategorieën Flora- en faunawet

Vogels
Voor vogels geldt dat er altijd een ontheffing aangevraagd dient te worden. Indien activiteiten plaatsvinden waarbij verbodsbepalingen worden overtreden ten aanzien van (broed)vogels dient er een uitgebreide toets, zoals beschreven bij Tabel 3 Flora- en faunawet toegepast te worden. Indien er gewerkt wordt volgens een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode is het mogelijk dat er geen ontheffing aangevraagd hoeft te worden bij bestendig gebruik en onderhoud, bestendig beheer en ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Bij broedvogels kan een overtreding in de meeste gevallen gemakkelijk voorkomen worden door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren.

Tabel III. Algemene Zorgplicht

Algemene Zorgplicht (artikel 2)
Een belangrijk uitgangspunt binnen de Flora- en faunawet is dat op elke burger de plicht rust om voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving. Dit houdt in dat iedereen zich dient in te spannen om de nadelige gevolgen voor een soort te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. De zorgplicht is ten alle tijden van toepassing, ook al vindt er geen overtreding van een verbodsbepaling plaats.

Natuurbeschermingswet

In oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 in werking getreden. De Natuurbeschermingswet omvat de richtlijnen van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn ten aanzien van gebiedsbescherming. Door de verankering van de Europese wetgeving in de Natuurbeschermingswet ten aanzien van gebieden zullen de termen habitat- en vogelrichtlijngebied komen te vervallen. De betreffende gebieden worden momenteel opgenomen en aangewezen als Natura 2000 gebieden. Natura 2000 is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden op het grondgebied van de lidstaten van de Europese Unie.

In Nederland wordt een vergunningsstelsel toegepast waardoor een zorgvuldige afweging rondom projecten die gevolgen kunnen hebben in en op Natura-2000 gebieden gewaarborgd is. De vergunningen worden beoordeeld en afgegeven door de provincies of door het ministerie van LNV via Dienst Regelingen. In de aankomende jaren zullen voor alle gebieden beheerplannen opgesteld worden. In deze plannen staat wat wel en wat niet mag in en om een Natura-2000 gebied. Tot die tijd zal er per project beoordeeld moeten worden of er een mogelijk significant effect te verwachten valt op een beschermd gebied. In de Natuurbeschermingswet zijn tevens de Beschermde Natuurmonumenten en de Wetlands (Verdrag van Ramsar, Wetlands conventie) opgenomen.

Ecologische hoofdstructuur (EHS)

De natuur in Nederland is behoorlijk versnipperd. Om daar verandering in aan te brengen werken het Rijk en de provincies sinds 1990 aan de aanleg van een duurzaam, samenhangend netwerk van grote en kleine natuurgebieden: de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De EHS is onderdeel van een Europees ecologisch netwerk en bestaat uit kerngebieden (in Nederland de Natura-2000 gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en de Wetlands) of verweven gebieden (gericht op de verweving van landbouw, wonen en natuur) die onderling verbonden worden door ecologische verbindingzones.

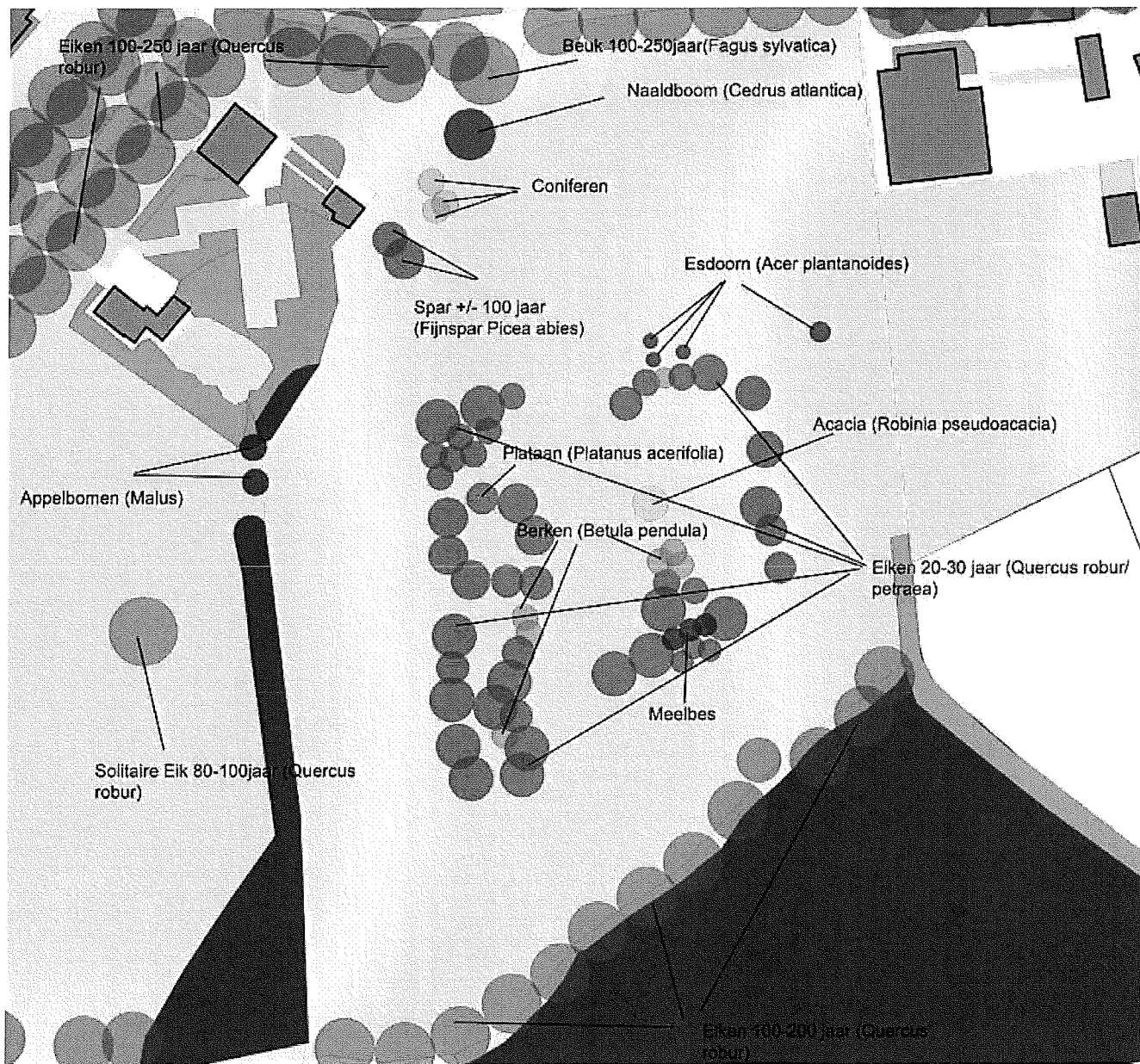
Ecologische verbindingzones zijn stroken en stukjes natuur die de vaak verspreid liggende natuurgebieden met elkaar verbinden. Zo'n zone kan bestaan uit natuurvriendelijke oevers, houtsingels, bosjes, heidevelden en struweel. Maar het kan ook een serie poelen zijn, kruidenrijk grasland, natte weilanden of graanakkers. Dieren en planten kunnen zich zo van het ene naar het andere leefgebied verplaatsen. Met name de kleine populaties die met uitsterven worden bedreigd, blijven hierdoor levensvatbaar. Negatieve invloed op de werking van een verbinding of aantasting van een verbinding dient vermeden en gecompenseerd te worden zodat het netwerk niet verslechtert.

Rode Lijsten

In opdracht van het Ministerie van LNV zijn voor diverse soortgroepen Rode Lijsten samengesteld, die regelmatig bijgewerkt worden. Deze Rode Lijsten vermelden van welke soorten het voortbestaan in Nederland bedreigd wordt. In door het Ministerie van LNV opgestelde soortbeschermingsplannen staan welke maatregelen genomen moeten worden om het voortbestaan van deze soorten te waarborgen. Deze soortbeschermingsplannen worden door diverse provincies gehanteerd voor compensatieverplichtingen.

Bijlage 5 Toekomstige situatie





BESTAANDE BOMEN

BIJLAGE 1